

MAZOWIECKI
WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR
ZABYTKÓW

DC.5140.73.2018.HN

Warszawa, dnia 13.06.2019

DECYZJA NR 502/2018

Na podstawie przepisów art. 9 ust.1, art. 89 pkt 2, art. 91 ust. 4 pkt 3 i 4, ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2018 r., poz. 2067, ze zm.), w trybie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r., poz. 2096, ze zm.) w wyniku postępowania administracyjnego przeprowadzonego z urzędu,

orzekam

wpisać do rejestru zabytków nieruchomości województwa mazowieckiego dolny odcinek ulicy Pułtuskiej wraz z historycznym brukiem z początku XX w., położony w Ciechanowie, od skrzyżowania z ul. Wojska Polskiego do domu o adresie Pułtуска 31, stanowiący działkę ewidencyjną numer 121/1

- Niniejszym wpisem obejmuje się fragment brukowanej ulicy – dzieło architektury i budownictwa, w granicach działki ewidencyjnej o nr 121/1, oznaczony kolorem czerwonym na załączniku graficznym dołączonym do niniejszej decyzji, stanowiącym jej integralną część.

Uzasadnienie

W dniu 29 października 2018 r., Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków, wszczął z urzędu postępowanie w sprawie wpisu do rejestru zabytków brukowanego fragmentu ul. Pułtuskiej, w miejscowości Ciechanów. W dniu 7 listopada 2018 r. przeprowadzono oględziny fragmentu drogi z historyczną nawierzchnią oraz sporządzono protokół. W toku postępowania w dniu 8 listopada 2018 r. zawiadomiono strony o zakończeniu postępowania dowodowego toczącego się w powyższej sprawie.

Ulica Pułtуска położona jest w najstarszej części miasta Ciechanowa, wpisanej do rejestru zabytków nieruchomości jako historyczne założenie urbanistyczne, decyzją z dnia 14.04.1992, pod numerem rejestru A-259. Przedmiotowa droga, zwana dolną Pułtuską jest fragmentem dawnej, brukowanej ulicy. Ulica Pułtуска w swym nowym przebiegu jest szeroką

asfaltową arterią, usytuowaną, wyżej i równoległe, do brukowanego fragmentu. Przedmiotowy starzy fragment dostępny jest z drogi asfaltowej. Stara, dolna Pułtуска jest to ulica ślepo zakończona na obu końcach, z zabudową mieszkaniową z jednej strony, usytuowana po stronie północnej. Przedmiotowa droga obejmuje powierzchnię ok. 0,15 ha, długości i ok. 120 m. sięgającą od skrzyżowania z ul. Wojska Polskiego do domu przy ul. Pułtuskiej o numerze 31, czyli zbiegu z ulicą Zagumienną, na którą nie ma wyjazdu. Jest to pas drogowy o szerokości ok. 5 m, wyłożony kamieniami polnymi tzw. kocimi łbami, z krawężnikami wyciosanymi z kamieni polnych po obu stronach oraz chodnikiem wzdłuż zabudowy jednorodzinnej po stronie północnej.

Dokładny czas ułożenia nawierzchni nie jest znany. Bruk na fragmencie ul. Pułtuskiej wraz z chodnikiem (z płyt oraz z kamieni) posiada analogiczną formę jak bruki i chodniki widoczne na przedwojennych fotografiach Ciechanowa (z ok. 1910 roku). Na podstawie analizy porównawczej można wnioskować, że bruk na ul. Pułtuskiej pochodzi z tego samego okresu, tj. jeszcze sprzed I wojny światowej. Ogromny wpływ na przebieg ulicy Pułtuskiej miały działania niemieckie po 1939 roku. Podczas trwania II wojny światowej Północne Mazowsze zostało wcielone do III Rzeszy (dokładnie 12 powiatów w całości lub częściowo, w tym powiat ciechanowski). Z terenów tych utworzono tzw. rejencję ciechanowską (Regierungsbezirk Zichenau) a jej stolicą został Ciechanów (wtedy niemiecki Zichenau). Ciechanów jako stolica administracji rejencji stać się miał centrum kultury niemieckiej i umacniania niemczyzny. Opracowano plan przebudowy Ciechanowa na miasto niemieckie. Zamierzano wyburzyć polskie domy i wznieść nowe miasto. Plan wyburzeń realizowano w latach 1940–1944. W 1940 roku wzniesiono w Ciechanowie 250 domów - obecnie osiedle Bloki wpisane do rejestru zabytków jako zespół budowlany „Bloki” (141 domów), nr rej.: A-1401 z 21.08.2017. W czasie wojny Niemcy zmienili także przebieg ulicy Pułtuskiej. Część tej drogi została przez Niemców przebudowana i nadano jej nowy szlak. Równoległe do dawnej, brukowanej ul. Pułtuskiej, Niemcy zbudowali nową szeroką arterię, wyłożoną kostką (obecnie przykrytą asfaltem i pełniącą rolę drogi głównej – nadal nazywającą się ul. Pułtuską). Na datowanie bruku jako reliktu inżynierii drogowej sprzed II wojny światowej wskazuje analiza materiału zdjęciowego z czasów okupacji niemieckiej, na którym to stara Pułtуска wyłożona jest kamieniami polnymi. Pewnym jest zatem, iż bruk pochodzi z okresu sprzed II wojny światowej i jest zachowanym reliktem historycznego układu urbanistycznego, a także historycznej nawierzchni, jaka występowała przed wojną na innych ciechanowskich ulicach,

lecz nie zachowała się do dziś. Nie wymieniony przez Niemców na kostkę brukową, fragment „kocich łbów” na starym odcinku Pułtuskiej pozostaje jedynym świadkiem historii i ostatnim reliktem sposobu zagospodarowania przedwojennych dróg Ciechanowa, w ich oryginalnej formie i materiale. Fakty te świadczą o wartości historycznej nawierzchni ul. Pułtuskiej oraz samej drogi w jej historycznej lokalizacji.

Na aktualny wygląd przedmiotowej drogi wpłynęło również wprowadzenia współczesnej infrastruktury - kanalizacji deszczowej oraz sieci wodociągowej. Pomimo naruszenia struktury nawierzchni brukowej podczas prac budowlanych, zachowała ona swój pierwotny wygląd i materiał. Wprawdzie kamienie polne zostały ułożone częściowo w inny sposób, niż pierwotnie, jednak wciąż pozostają historyczną, kompletną i jednorodną przedwojenną nawierzchnią w pierwotnej lokalizacji. Prawdopodobnie z późniejszego okresu pochodzą płyty chodnikowe ułożone na miejscu historycznego chodnika.

Stan nawierzchni można uznać za zły rozpatrując go w kategoriach użytkowania – w trakcie robót budowlanych kamienie ułożone zostały nierówno tworząc koleiny i wyboje. Jednak z konserwatorskiego punktu widzenia, bruk na ul. Pułtuskiej można uznać za dobrze zachowany, gdyż posiada wysoki stopień oryginalnej substancji zabytkowej (kamienie i krawężniki) oraz niekwestionowane wartości historyczne, choć wymaga prac remontowych. Stan techniczny nawierzchni nie ma wpływu na wartość zabytkową przedmiotowego odcinka drogi, gdyż stan zachowania obiektu nie warunkuje jego wartości zabytkowej (zgodnie z art. 6. pkt 1 litera c Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami). Nie tylko brukowana nawierzchnia, ale także zachowany kształt ul. Pułtuskiej, który nie został zmieniony w czasie okupacji niemieckiej, odzwierciedla jej historyczny przebieg. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że nawierzchnia brukowa na ul. Pułtuskiej w jej dolnym fragmencie, posiada indywidualną wartość zabytkową, niezależną od wartości zabytkowej zabudowy usytuowanej przy drodze. Zachowanie oryginalnej nawierzchni w jej historycznej lokalizacji leży w interesie społecznym mieszkańców Ciechanowa, jako ważny element tożsamości miasta i zmian jakie w jego zabudowie przyniosła II wojna światowa. W związku z takim stanem rzeczy, historyczny bruk na jednej z najstarszych ciechanowskich ulic posiadający wartości historyczne i naukowe oraz wysoki stopień zachowania oryginalnej substancji w zakresie: drogi, krawężnika i chodnika w granicach całej działki 121/1 bez sąsiadujących zabudowań, wymaga ochrony konserwatorskiej poprzez wpis do rejestru zabytków.

Na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami do rejestru wpisuje się zabytek nieruchomy na podstawie decyzji wydanej przez wojewódzkiego konserwatora zabytków, z urzędu. Definicja zabytku zawarta w art. 3 pkt 1 ww. ustawy określa, iż zabytek nieruchomy to nieruchomość, jej części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową. Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt. 1 litera c ww. ustawy ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania, zabytki nieruchome będące dziełem architektury i budownictwa. Z uwagi na zachowane, wyżej opisane, wartości historyczne i naukowe dolny odcinek ul. Pułtuskiej wraz z brukiem odpowiada ustawowej definicji zabytku. Zabytek ten zostaje wpisany niniejszą decyzją do rejestru zabytków nieruchomych województwa mazowieckiego i podlega, wraz z gruntem w granicach działki, ochronie prawnej.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji.

Od decyzji niniejszej przysługuje stronom, na podstawie art. 127 Kpa, odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, które należy złożyć za pośrednictwem tutejszego urzędu (na adres: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Warszawie, Delegatura w Ciechanowie, ul. Strażacka 6. 06-400 Ciechanów) zgodnie z art. 129 § 2 Kpa w terminie 14 dni od doręczenia przedmiotowej decyzji. Jednocześnie MWKZ informuje, iż – zgodnie z art. 130 § 3 pkt 1 Kpa - wniesienie odwołania od niniejszej decyzji nie wstrzymuje jej wykonania.

W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania, strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia Mazowieckiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

UWAGA, NUMER REJESTRU ZABYTKÓW JEST NADAWANY PO STWIERDZENIU OSTATECZNOŚCI
NINIEJSZEJ DECYZJI

**MAZOWIECKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTKÓW**
prof. dr hab. Jakub Lewicki

Załączniki:

1. Załącznik graficzny
2. Puczenie o skutkach wpisu zabytku do rejestru zabytków

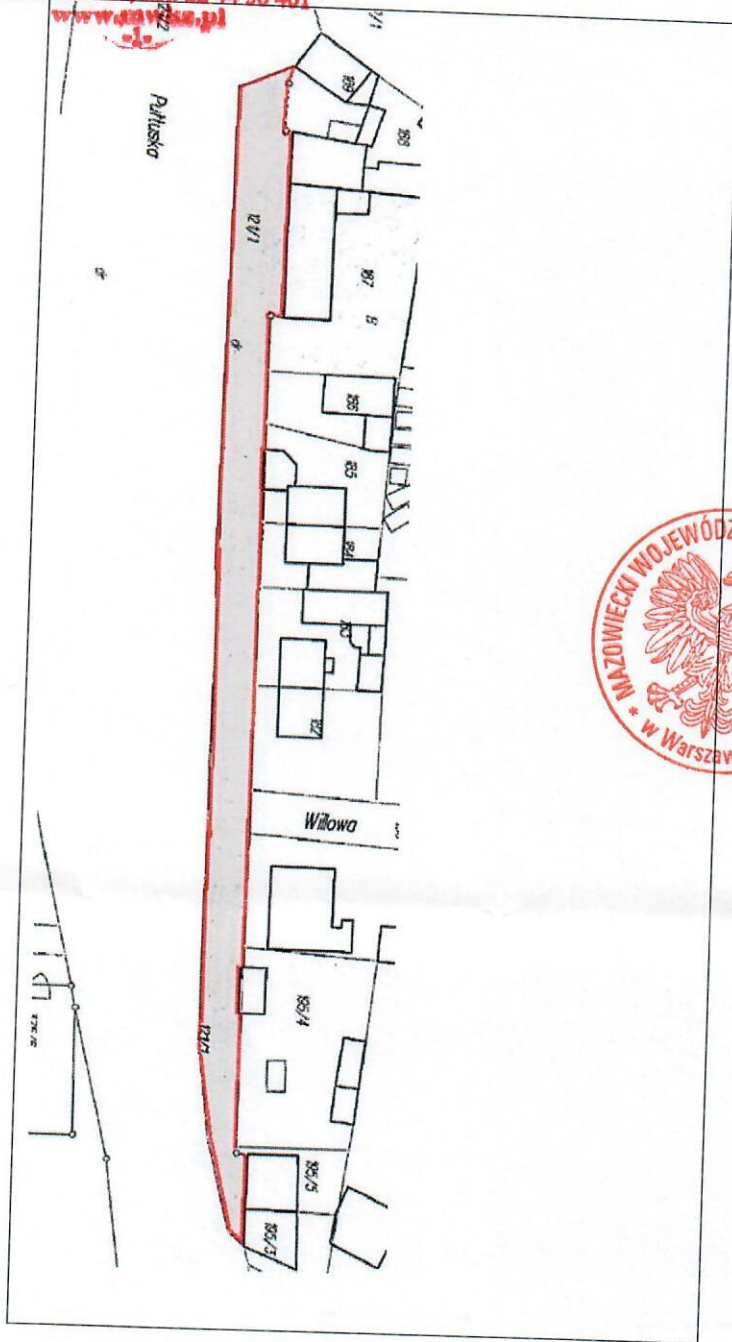
Otrzymują:

1. Gmina Miejska Ciechanów, Pl. Jana Pawła II 6, 06-400 Ciechanów
2. 5x WUOZ/HN(nr rej,teczka obiektu, KW, kataster, NID)

Do wiadomości:

3. Starostwo Powiatowe w Ciechanowie, ul. 17 Stycznia 7, 06-400 Ciechanów

**MAZOWIECKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTEKÓW**
ul. Nowy Świat 18/20, 00-373 Warszawa
tel. 22 44 30 400, fax: 22 44 30 401

Jakub Lewicki
MAZOWIECKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTEKÓW
prof. dr hab. Jakub Lewicki

Załącznik do decyzji MWKZ nr 502 /2019 z dnia 13. 06. 2019
wpisującej do rej. zab. dolny odcinek ulicy Pułtuskiej wraz z
historycznym brukiem z początku XX w., położony w Ciechanowie
 wpisany fragment ul. Pułtuskiej z historycznym brukiem

POUCZENIE O SKUTKACH WPISU DO REJESTRU ZABYTEKÓW NIERUCHOMYCH

zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tj. Dz. U. 2018 poz. 2068 z późn.zm.)

Art. 12. 1. Starosta, w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, może umieszczać na zabytku nieruchomym wpisanym do rejestru znak informujący o tym, iż zabytek ten podlega ochronie.

Art. 27. Na wniosek właściciela lub posiadacza zabytku wojewódzki konserwator zabytków przedstawia, w formie pisemnej, zalecenia konserwatorskie, określające sposób korzystania z zabytku, jego zabezpieczenia i wykonania prac konserwatorskich, a także zakres dopuszczalnych zmian, które mogą być wprowadzone w tym zabytku.

Art. 28. Niezależnie od obowiązków wynikających z opieki nad zabytkami, określonych w art. 5, właściciel lub posiadacz zabytku wpisanego do rejestru lub zabytku znajdującego się w wojewódzkiej ewidencji zabytków zawiadamia wojewódzkiego konserwatora zabytków o:

- 1) uszkodzeniu, zniszczeniu, zaginięciu lub kradzieży zabytku, nie później niż w terminie 14 dni od dnia powzięcia wiadomości o wystąpieniu zdarzenia;
- 2) zagrożeniu dla zabytku, nie później niż w terminie 14 dni od dnia powzięcia wiadomości o wystąpieniu zagrożenia;
- 3) zmianie miejsca przechowania zabytku ruchomego w terminie miesiąca od dnia nastąpienia tej zmiany;
- 4) zmianach dotyczących stanu prawnego zabytku, nie później niż w terminie miesiąca od dnia ich wystąpienia lub powzięcia o nich wiadomości.

Art.29 1. Wojewódzki konserwator zabytków w czasie uzgodnionym z właścicielem lub posiadaczem przedmiotu będącego zabytkiem lub posiadającego cechy zabytku, może prowadzić badania tego przedmiotu w miejscu, w którym przedmiot ten się znajduje.

- 3) Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w czasie uzgodnionym z właścicielem lub posiadaczem zabytku wpisanego na Listę Skarbów dziedzictwa może prowadzić badania tego zabytku w miejscu w którym zabytek ten się znajduje.
- 4) W przypadku odmowy udostępnienia przedmiotu, o którym mowa w ust. 1, albo zabytku, o którym mowa w ust.3, odpowiednio wojewódzki konserwator zabytków albo minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego może wydać decyzję nakazującą jego udostępnienie na czas niezbędny do wykonania badań, jednak nie dłuższy niż 3 miesiące od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna.
- 5) Za szkody wyrządzone w związku z badaniami, o których mowa w ust. 1 i 3, przysługuje odszkodowanie na zasadach określonych w Kodeksie cywilnym.

Art. 36. 1. Pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków wymaga:

- 1) prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru, w tym prac polegających na usunięciu drzewa lub krzewu z nieruchomości lub jej części będącej wpisanym do rejestru parkiem, ogrodem lub inną formą zaprojektowanej zieleni;
- 2) wykonywanie robót budowlanych w otoczeniu zabytku;
- 3) prowadzenie badań konserwatorskich zabytku wpisanego do rejestru;
- 4) prowadzenie badań architektonicznych zabytku wpisanego do rejestru;
- 5) prowadzenie badań archeologicznych;
- 6) przemieszczanie zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru;

- 7) trwale przeniesienie zabytku ruchomego wpisanego do rejestru, z naruszeniem ustalonego tradycją wystroju wnętrza, w którym zabytek ten się znajduje;
- 8) dokonywanie podziału zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru;
- 9) zmiana przeznaczenia zabytku wpisanego do rejestru lub sposobu korzystania z tego zabytku;
- 10) umieszczanie na zabytku wpisanym do rejestru: urządzeń technicznych, tablic, reklamowych lub urządzeń reklamowych w rozumieniu art. 2 pkt 16b i 16c ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2017 r. poz. 1073 i 1566) oraz napisów, z zastrzeżeniem art. 12 ust. 1;
- 11) podejmowanie innych działań, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku wpisanego do rejestru, z wyłączeniem działań polegających na usuwaniu drzew lub krzewów z terenu nieruchomości lub jej części niebędącej wpisanym do rejestru parkiem, ogrodem albo inną formą zaprojektowanej zieleni;
- 12) poszukiwanie ukrytych lub porzuconych zabytków ruchomych, w tym zabytków archeologicznych, przy użyciu wszelkiego rodzaju urządzeń elektronicznych i technicznych oraz sprzętu do nurkowania.

4. Wojewódzki konserwator zabytków może uzależnić wydanie pozwolenia na podejmowanie działań, o których mowa w ust. 1 pkt 6, 9 i 11, od przeprowadzenia, na koszt wnioskodawcy, niezbędnych badań konserwatorskich, architektonicznych lub archeologicznych. Egzemplarz dokumentacji badań jest przekazywany nieodpłatnie wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków.

Art.38 1.Wojewódzki konserwator zabytków lub działający z jego upoważnienia pracownicy wojewódzkiego urzędu ochrony zabytków prowadzą kontrolę przestrzegania i stosowania przepisów dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

2.W upoważnieniu, o którym mowa w ust. 1, określa się osobę lub osoby upoważnione do przeprowadzenia kontroli, kontrolowaną osobę fizyczną lub jednostkę organizacyjną, miejsce i zakres kontroli oraz podstawę prawną do jej przeprowadzenia.

3.Przy wykonywaniu kontroli wojewódzki konserwator zabytków lub osoby, o których mowa w ust. 1, są uprawnione do:

- 1) wstępu na teren nieruchomości, jeżeli istnieje uzasadnione podejrzenie zniszczenia lub uszkodzenia zabytku;
- 2) oceny stanu zachowania, warunków przechowywania i zabezpieczenia zabytków wpisanych do rejestru, a także zabytków znajdujących się w muzeach, bibliotekach oraz w zbiorach lub zasobach innych państwowych jednostek organizacyjnych i jednostek samorządu terytorialnego, w terminie uzgodnionym z ich właścicielem lub posiadaczem;
- 3) sprawdzania zgodności wszelkich działań podejmowanych przy zabytkach wpisanych do rejestru oraz prowadzonych badań archeologicznych z zakresem lub warunkami określonymi w pozwoleniu i zatwierdzoną dokumentacją;
- 4) żądania ustnych lub pisemnych informacji w zakresie niezbędnym dla ustalenia stanu faktycznego dotyczącego zakresu kontroli;
- 5) żądania okazania dokumentów i udostępnienia wszelkich danych mających związek z zakresem kontroli;
- 6) dokonania wpisu w dzienniku budowy w zakresie określonym przepisami Prawa budowlanego.

4.Czynności kontrolne przeprowadza się w obecności kontrolowanej osoby fizycznej albo kierownika kontrolowanej jednostki organizacyjnej lub upoważnionej przez niego osoby, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych.

Art. 43. 1. Wojewódzki konserwator zabytków wydaje decyzję o wstrzymaniu wykonywanych bez jego pozwolenia lub w sposób odbiegający od zakresu i warunków określonych w pozwoleniu:

- 1) prac konserwatorskich, restauratorskich, badań konserwatorskich lub architektonicznych przy zabytku wpisanym do rejestru;
- 2) robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru lub w jego otoczeniu;
- 3) badań archeologicznych lub poszukiwań, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 12;
- 4) innych działań, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 6-8 i 10-11, przy zabytku wpisanym do rejestru.

Art. 49 1. Wojewódzki konserwator zabytków może wydać decyzję nakazującą osobie fizycznej lub jednostce organizacyjnej posiadającej tytuł prawny do korzystania z zabytku wpisanego do rejestru, wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu albo ograniczonego prawa rzeczowego lub stosunku zobowiązaniowego, przeprowadzenie, w terminie określonym w tej decyzji, prac konserwatorskich lub robót budowlanych przy tym zabytku, jeżeli ich wykonanie jest niezbędne ze względu na zagrożenie zniszczeniem lub istotnym uszkodzeniem tego zabytku.

3. W przypadku wykonania zastępczego prac konserwatorskich lub robót budowlanych przy zabytku nieruchomym, wojewódzki konserwator zabytków wydaje decyzję określającą wysokość wierzytelności Skarbu Państwa z tytułu wykonania zastępczego tych prac lub robót, ich zakres oraz termin wymagalności tej wierzytelności.

Art. 74. 1. Dotacja na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru może być udzielona przez:

- 1) ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego ze środków finansowych z części budżetu państwa „Kultura i Ochrona Dziedzictwa Narodowego”;
- 2) wojewódzkiego konserwatora zabytków ze środków finansowych z budżetu państwa w części, której dysponentem jest wojewoda.

Art. 76. 1. Dotacja może być udzielona na dofinansowanie:

- 1) nakładów koniecznych na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru, ustalonych na podstawie kosztorysu zatwierdzonego przez wojewódzkiego konserwatora zabytków, które zostaną przeprowadzone w roku złożenia przez wnioskodawcę wniosku o udzielenie dotacji lub w roku następującym po roku złożenia tego wniosku;
- 2) nakładów koniecznych na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru, które zostały przeprowadzone w okresie trzech lat poprzedzających rok złożenia przez wnioskodawcę wniosku o udzielenie dotacji.

2. Wniosek o udzielenie dotacji, o której mowa w ust. 1 pkt 2, wnioskodawca może złożyć po przeprowadzeniu wszystkich prac lub robót przy zabytku wpisanym do rejestru, określonych w pozwoleniu wydanym przez wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Art. 107a. 1. Właściciel lub posiadacz zabytku wpisanego na Listę Skarbów Dziedzictwa albo wpisanego do rejestru lub innego zabytku znajdującego się w wojewódzkiej ewidencji zabytków, który nie powiadomił odpowiednio ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego albo wojewódzkiego konserwatora zabytków o:

- 1) uszkodzeniu, zniszczeniu, zaginięciu lub kradzieży zabytku, nie później niż w terminie 14 dni od dnia powzięcia wiadomości o wystąpieniu zdarzenia,

- 2) zagrożeniu dla zabytku, nie później niż w terminie 14 dni od dnia powzięcia wiadomości o wystąpieniu zagrożenia,
- 3) zmianie miejsca przechowania zabytku ruchomego, w terminie miesiąca od dnia nastąpienia tej zmiany,
- 4) zmianach dotyczących stanu prawnego zabytku, nie później niż w terminie miesiąca od dnia ich wystąpienia lub powzięcia o nich wiadomości – podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 2000 zł.

2. Karę pieniężną, o której mowa w ust. 1, nakłada w drodze decyzji organ ochrony zabytków, którego właściciel lub posiadacz obowiązany był powiadomić.

Art. 107c. 1. Osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna, która uniemożliwia lub utrudnia dostęp do zabytku organowi ochrony zabytków, wykonującemu uprawnienia wynikające z ustawy, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 2000 zł.

2. Karę pieniężną, o której mowa w ust. 1, nakłada w drodze decyzji organ ochrony zabytków, któremu uniemożliwiono lub utrudniono dostęp do zabytku.

Art. 107d. 1. Kto bez pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków podejmuje działania, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1–5, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 500 000 zł.

2. Kto podejmuje działania, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1–5, niezgodnie z zakresem lub warunkami określonymi w pozwoleniu wojewódzkiego konserwatora zabytków, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 500 000 zł.

3. Kto bez pozwolenia ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego podejmuje działania, o których mowa w art. 36 ust. 1a, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 500 000 zł.

4. Kto podejmuje działania, o których mowa w art. 36 ust. 1a, niezgodnie z zakresem lub warunkami określonymi w pozwoleniu ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 500 000 zł.

5. Karę pieniężną, o której mowa w ust. 1–4, nakłada w drodze decyzji organ ochrony zabytków, który wydał pozwolenie bądź był właściwy do wydania pozwolenia.

Art. 107e. 1. Kto wbrew obowiązkowi nie wykonuje zaleceń pokontrolnych, o których mowa w art. 40 ust. 1, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 50 000 zł.

2. Karę pieniężną, o której mowa w ust. 1, nakłada w drodze decyzji organ ochrony zabytków, który wydał zalecenia pokontrolne.

Art. 110. 1. Kto będąc właścicielem lub posiadaczem zabytkowego nie zabezpieczył go w należyty sposób przed uszkodzeniem, zniszczeniem, zaginięciem lub kradzieżą, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

2. W razie popełnienia wykroczenia określonego w ust. 1, można orzec nawiązkę do wysokości dwudziestokrotnego minimalnego wynagrodzenia na wskazany cel społeczny związany z opieką nad zabytkami.

Art. 113. 1. Kto będąc właścicielem lub posiadaczem zabytku wpisanego na Listę Dziedzictwa albo wpisanego do rejestru lub innego zabytku znajdującego się w wojewódzkiej ewidencji zabytków nie powiadomił odpowiednio ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego wojewódzkiego konserwatora zabytków o:

- 1) uszkodzeniu, zniszczeniu, zaginięciu lub kradzieży zabytku niezwłocznie po powzięciu wiadomości o wystąpieniu zdarzenia;
- 2) zagrożeniu dla zabytku niezwłocznie po powzięciu wiadomości o wystąpieniu zagrożenia;

- 3) zmianie miejsca przechowania zabytku ruchomego w terminie miesiąca od dnia nastąpienia tej zmiany;
- 4) zmianach dotyczących stanu prawnego zabytku, nie później niż w terminie miesiąca od dnia ich wystąpienia lub powzięcia o nich wiadomości

- podlega karze grzywny.

2. W razie popełnienia wykroczenia określonego w ust. 1, można orzec nawiązkę do wysokości dwudziestokrotnego minimalnego wynagrodzenia na wskazany cel społeczny związany z opieką nad zabytkami.

Art. 114. Kto uniemożliwia lub utrudnia dostęp do zabytku organowi ochrony zabytków, wykonującemu uprawnienia wynikające z ustawy, podlega karze grzywny.

Art. 117. Kto bez pozwolenia albo wbrew warunkom pozwolenia prowadzi:

2) prace konserwatorskie, restauratorskie, roboty budowlane, badania konserwatorskie lub architektoniczne przy zabytku wpisanym do rejestru lub roboty budowlane w jego otoczeniu albo badania archeologiczne,

- podlega karze grzywny.